

Các chuyên gia kinh tế nói gì?

Ông Võ Tá Hán
(Singapore)

Không nên dựa quá nhiều vào một thị trường nào

Với thị trường tiêu thụ nội địa và số lượng nhập khẩu hàng năm khổng lồ, Mỹ đã và sẽ tiếp tục là đầu tàu của đoàn xe kinh tế toàn cầu. Hội nhập vào thị trường thế giới mà không tạo được mối liên hệ thương mại bình thường với Mỹ thì cũng chẳng khác gì hòa vào một đoàn diễu hành nhưng lại ngồi trong khi mọi người đều đã đứng dậy!

Kinh tế Mỹ đang trên đà suy thoái, nhưng tình trạng yếu kém này thực ra chỉ là một diễn biến ngắn hạn và rồi cũng sẽ đi qua như những lần suy thoái khác trong quá khứ. Do đó, trong việc bình thường hóa quan hệ thương mại với Mỹ, doanh nghiệp Việt Nam cũng không nên quá lo lắng. Chỉ có điều là trong tương lai, cần giữ mức độ cân bằng trong quan hệ thương mại đối với tất cả bạn hàng trên thế giới chứ không nên dựa quá nhiều vào bất cứ thị trường nào, kể cả Mỹ.

TS. Lê Đăng Doanh
(Cố vấn Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư)

Cơ hội vẫn lớn

Nền kinh tế Mỹ đang ở trong giai đoạn suy thoái, có thể kéo dài từ nay đến tháng 6-2002, chắc chắn sẽ hạn chế phần nào khả năng tăng nhanh xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường Mỹ cũng như thu hút thêm nhiều đầu tư nước ngoài vào Việt Nam - trong đó có đầu

Cảnh vắng vẻ ở một quầy đăng ký của hãng hàng không Continental (Mỹ). Người tiêu dùng bây giờ không còn tiêu dùng và đi du lịch nhiều như trước nữa.

tu từ Mỹ- để sử dụng lao động Việt Nam xuất khẩu sang Mỹ. Song, nếu xét tỷ trọng rất nhỏ bé của xuất khẩu Việt Nam (800 triệu USD trên tổng số nhập khẩu khoảng 1.000 tỉ USD của Mỹ) thì sự suy thoái trên có tác động không nặng nề bằng tác động đối với các nước khác trong khu vực.

Người Mỹ giảm chi tiêu, song chủ yếu đối với các sản phẩm đắt tiền, xa xỉ, mà Việt Nam chưa xuất khẩu, trong khi sự giảm sút về các mặt hàng may mặc, da giày hay thủy sản mà Việt Nam xuất khẩu có mức độ hạn chế hơn. Rồi đây, nền kinh tế Mỹ cũng như kinh tế thế giới sẽ hồi phục với công nghệ mới hơn, với những doanh nghiệp mạnh hơn.

Như vậy, suy thoái cũng là một quá trình đào thải tuy đau đớn nhưng cũng có ý nghĩa tích cực như một sự "tàn phá sáng tạo" chứ không chỉ có ý nghĩa tiêu cực. Vì vậy, cơ hội vẫn là cơ bản, là to lớn, vẫn đề đối với doanh nghiệp Việt Nam là quyết tâm, trí tuệ và năng lực hành động.

Ông Andrew Steer

(Trưởng đại diện Ngân hàng Thế giới tại Việt Nam)

Hiệp định Thương mại đem lại cho Việt Nam ba điểm lợi

Trong bối cảnh kinh tế thế giới không mấy sáng sủa, việc ký Hiệp định Thương mại Việt - Mỹ mang lại cho Việt Nam ba điểm lợi. Với mức thuế suất của nhiều mặt hàng giảm từ 40% xuống còn 4%, xuất khẩu Việt Nam sẽ tăng. Ngân hàng Thế giới dự báo xuất khẩu Việt Nam sang Mỹ sẽ tăng từ 368 triệu USD (mức năm ngoái) lên 1 tỉ USD/năm trong vòng bốn năm tới. Thứ hai là vị thế của Việt Nam sẽ được nâng lên trên trường quốc tế. Sẽ có một số nhà đầu tư nước ngoài đến đây để xây dựng nhà máy sản xuất hàng đi Mỹ. Và cuối cùng là bằng những cam kết thực hiện dẫn việc minh bạch hóa, giảm thuế suất, bỏ hàng rào

phi thuế quan, cởi mở hơn nữa cho đầu tư nước ngoài, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ... môi trường kinh doanh của Việt Nam chắc chắn sẽ ngày một tốt hơn. Mọi bên đều có lợi!

TS. Trần Quốc Hùng
(London)

Việt Nam sẽ hội nhập tốt hơn

Trong ngắn hạn, Hiệp định Thương mại Việt - Mỹ sẽ có một số tác động tích cực nhất định. Nền kinh tế Mỹ hiện đang bị suy thoái, mức cầu nhập khẩu bị giới hạn. Tuy nhiên, các mặt hàng chủ lực của Việt Nam có trình độ công nghệ thấp, lợi thế cạnh tranh chủ yếu là giá rẻ, nên vẫn có khả năng thâm nhập thị trường Mỹ. Sự thành công của mặt hàng cá ba sa Việt Nam trong thời gian vừa qua là một thí dụ.

Tác động tích cực và quan trọng hơn của Hiệp định Thương mại là ảnh hưởng lâu dài của nó. Cùng với Hiệp định Thương mại, cam kết AFTA và các cuộc đàm phán chuẩn bị gia nhập WTO đã thành hình một hệ thống cam kết song phương và đa phương giữa Việt Nam và các khu vực kinh tế lớn trên thế giới. Hệ thống cam kết này có tính pháp lý, vừa quốc tế vừa trong nước, sẽ định chế hóa công cuộc cải cách cơ cấu ở Việt Nam. Với mục tiêu, lộ trình và thời gian thực hiện được hoạch định một cách cụ thể, nó sẽ thúc đẩy tiến trình cải cách cơ cấu và xây dựng cơ chế thị trường lành mạnh và hiện đại. Đây là nội dung chính của việc công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước. Nó sẽ giúp Việt Nam

hội nhập tốt hơn và có lợi ích hơn vào nền kinh tế thế giới, cũng như phát triển thị trường trong nước với sức mua ngày càng cao.

GSTS. Trần Văn Thọ

Đại học Waseda, Tokyo

Xuất khẩu của Việt Nam sẽ gặp bất lợi

Kinh tế Mỹ bước vào giai đoạn suy thoái từ đầu năm 2001 và nguy cơ khủng hoảng trầm trọng hơn sau vụ khủng bố 11-9. Với việc tấn công vào Afghanistan của liên quân Mỹ - Anh vào sáng 8-10, tình hình kinh tế Mỹ càng bị đặt trước nhiều yếu tố không xác định được. Nếu việc tấn công này sẽ giải quyết vấn đề trong thời gian ngắn thì kinh tế Mỹ có triển vọng hồi phục vào khoảng giữa năm 2002. Nhưng nếu cục diện này kéo dài và kéo theo những cuộc khủng bố mới, kinh tế Mỹ sẽ lún sâu hơn vào quá trình suy thoái.

Chi phí tái thiết New York sau vụ khủng bố 11-9 và chi tiêu quân sự cho việc tấn công Afghanistan sẽ tạo ra nhiều nhu cầu mới kích thích một bộ phận kinh tế phát triển. Tuy nhiên, các nhu cầu này ít có tác dụng đến nhập khẩu hàng hóa từ những nước có trình độ phát triển còn thấp như Việt Nam. Ngược lại, tình hình ngày càng xấu liên quan đến chi tiêu cá nhân ở Mỹ sẽ bất lợi cho xuất khẩu từ nhiều nước kể cả Việt Nam. Chi tiêu cá nhân, chiếm gần 70% tổng nhu cầu của nền kinh tế nước này, đã giảm từ đầu năm 2001, có khuynh hướng giảm nhanh sau vụ khủng bố 11-9, và sẽ khó hồi phục trước tình hình hiện nay.

Tóm lại, diễn biến gần đây ở Mỹ sẽ bất lợi cho xuất khẩu của Việt Nam và Hiệp định Thương mại chưa thể phát huy tác dụng trong 1-2 năm tới. ■